

SAMHÄLLSPLANERING VID SVENSKA KRAFTNÄTS STAMNÄTSANLÄGGNINGAR

Svenska kraftnäts samhällsplanerarfunktion tar årligen emot över 1000 plan- och samrådsremisser. Detta faktablad erbjuder en vägledning för när samråd är tillämpligt i det kommunala planarbetet.

Samrådsförfarandet med kommunerna

Stamnätet består av över 15 000 kilometer kraftledningar och 160 transformator- och kopplingsstationer vilka är förlagda i 208 av Sveriges 290 kommuner. Svenska kraftnäts samhällsplanerarfunktion tar årligen emot över 1000 plan- och samrådsremisser från länsstyrelser, myndigheter, nätägare och andra företag, privatpersoner samt framför allt kommuner. Över hälften av de inkommande samrådsremisserna under 2017 kom från kommuner. Utöver dessa fick vi ett antal kommunala översiktsplaner på remiss från länsstyrelser.

Sammantaget yttrade vi oss under 2017 till 124 av de 208 kommuner våra anläggningar finns i. Trots detta kan vi konstatera att det finns tillfällen där vi inte hörs i det kommunala plan- och lovarbetet. Vi upptäcker med jämna mellanrum pågående planarbete eller tillståndsgivna lov som inte ligger i linje med våra anläggningars rättigheter eller rådande elsäkerhetslagstiftning. Det är viktigt att Svenska kraftnät blir hörda i de fall vi är berörda av ert arbete.

Vad styr och reglerar avstånd mellan kraftledningar och andra verksamheter?

Svenska kraftnät har ledningsrätt för kraftledningar som tillhör stamnätet för el. Ledningsrätten innebär att åtgärd och/eller verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätt.

Ur ett elsäkerhetsperspektiv regleras avståndet mellan kraftledningar och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:1 (med ändring ELSÄK-FS 2010:1 och ELSÄK-FS 2015:3). Föreskrifterna reglerar bland annat avstånd till busshållplatser, vägbanor, parkeringar och upplag, inklusive upplag för brännbara och/eller explosiva varor.

Vid all nyprojektering av 220 kV- och 400 kV-växelströmsledning i det svenska stamnätet tillämpar Svenska kraftnät en magnetfältspolicy som innebär att vi utgår från 0,4 mikrotesla som högsta magnetfältsnivå vid bostäder eller där människor på annat sätt vistas varaktigt. Svenska kraftnät önskar att kommuner tar

motsvarande hänsyn vid planering av ny bebyggelse vid befintliga och planerade stamnätsledningar som Svenska kraftnät gör vid byggnation av nya ledningar.

För att säkerställa att Svenska kraftnäts magnetfältspolicy uppfylls ska ny bebyggelse där människor vistas varaktigt placeras minst 80 meter från en 220 kV-ledning respektive 130 meter från en 400 kV-ledning. Vi vill förtydliga att de schablonavstånd vi angett på 80 respektive 130 meter gäller för de områden där det passerar endast en ledning. Dessa schablonavstånd är baserade på maximalt årsmedelströmvärde och är att anse som en rekommendation till beslutande myndighet.

För avstånd utifrån en eller flera parallellgående ledningars faktiska årsmedelströmvärde krävs en magnetfältsberäkning. Svenska kraftnät utför beräkningar för sina egna ledningar utifrån magnetfältspolicy, det vill säga 0,4 mikrotesla.

Verksamhet vid kraftledningarna och andra stamnätsanläggningar

När verksamheter planeras i närheten av kraftledningar eller andra stamnätsanläggningar (såsom stationer, mark- och sjökablar eller teknikbodar) ska samråd med Svenska kraftnät hållas. Som ett riktmärke vill vi bli hörda om åtgärder planeras inom 250 meter från våra anläggningar. Det berör en rad olika ärenden och verksamheter, exempelvis:

- > översiktsplaner med tillhörande dokument, såsom fördjupade översiktsplaner, vindbruksplaner eller planer för landsbygdsutveckling i strandnära lägen
- > övriga kommunala strategiska planer, exempelvis trafik- eller energistrategier
- > detaljplaner och planprogram
- > bygglov och förhandsbesked
- > väg- och järnvägsplaner, såväl nya som förstärkningar av befintliga anläggningar
- > cykelbanor

- > vattenskyddsområden och dammarbeten
- > dagvattenanläggningar och viltvatten
- > naturreservat
- > uppsättning av belysning/belysningsstolpar samt staket
- > hårdgörande av ytor och anläggande av parkeringsplatser.

Samråd ska också hållas med Svenska kraftnät i icke bygglovspliktiga fall om dessa planeras i närheten av våra anläggningar. Exempel på sådana fall är bygge av friggebodar, attefallshus och de areella näringarnas ekonomibyggnader.

Även vid tillfälliga arrangemang i närheten av stamnätsanläggningar, som exempelvis vid uppförande av tillfälliga läktare eller vid majbrasor, ska tillståndsgivande myndighet hålla samråd med Svenska kraftnät.

Andra tillfällen där samråd och dialog är aktuellt

Det finns andra tillfällen där samråd med Svenska kraftnät är att rekommendera trots att det inte finns befintliga eller planerade stamnätsanläggningar på platsen.

Vid planerad etablering av elintensiva industrier, som till exempel serverhallar, behöver Svenska kraftnät samrådas med i ett mycket tidigt skede för att säkerställa att vårt arbete med att sörja för ett utökat eluttag på den aktuella platsen ligger i fas med önskad industrietablering. Elintensiv industri kräver hög eleffekt och leder till kraftigt ökat effektuttag i de stamnätspunkter där de ansluts. Storleken på uttagen kan göra det svårt att ansluta dessa utan att genomföra nätförstärkningar. Detta gör ofta att kapaciteten på ledningarna i närområdet inte räcker till. Om nya kraftledningar behöver byggas för att möta det ökade behovet är det viktigt att känna till att det i dagsläget tar upp

emot tio år för att utreda, få tillstånd för och bygga en ny elförbindelse.

Vi vill också påminna om att all utbyggnad av elproduktion kräver anslutningsnät. Vid större produktionsetableringar, exempelvis vindkraftparker, krävs ofta förstärkningar av lokal-, region- och stamnät. All produktionsutbyggnad medför därmed utbyggnad av infrastrukturen för el. Detta behöver också beaktas vid planering för utbyggnad av elproduktion.

Svenska kraftnät är Sveriges dammsäkerhetsmyndighet. Det innebär att Svenska kraftnät ska stödja utveckling av beredskap för dammhaverier, främja forskning och utveckling inom dammsäkerhetsrådet samt vägleda länsstyrelserna som ansvarar för dammsäkerhetstillsynen. Svenska kraftnät är därmed remisspart i alla ärenden rörande dammsäkerhet.

Vidare stöd för samhällsplanering

Geodataportalen

Stamnätet för el finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS-tjänst (en prenumerations-tjänst som används i handläggarstöd med kartfönster) som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar.

Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande

copyright-text framgå:
© Affärsverket svenska kraftnät.

Elsäkerhetsverket

Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om hur elektriska starkströmsanläggningar ska vara utförda, ELSÄK-FS 2008:1 (med ändring 2010:1 och 2015:3 införd) finns att läsa på Elsäkerhetsverkets webbplats, www.elsakerhetsverket.se/om-oss/lag-och-ratt/foreskrifter-i-nummerordning/elsak-fs-20081.

Information på svk.se

Ytterligare information rörande samhällsplanering i närheten av våra anläggningar återfinns i

skrifterna "Elnät i fysisk planering" och "Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i stamnätet". Dessa finns att ladda ned på www.svk.se/samhallsplanering.

För övergripande information rörande såväl Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el som Svenska kraftnäts redogörelse för de utmaningar kraftsystemet står inför hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2018-2027. Planen finns att ladda ned på www.svk.se/rapporter.

Kontakt på Svenska kraftnät

Svenska kraftnäts planhandläggare nås på e-postadress samhallsplanering@svk.se.

Remittering av ärenden

Svenska kraftnät önskar att ni vid remittering av kommande ärenden sänder fullständigt material till oss. Vi ser gärna att relevant lägesbunden data i form av shape- eller dwg-filer skickas till oss med information om vilket koordinatsystem de är skapade i. Exempel på detta kan vara detaljplanegränser eller gränser för naturreservat.

Samråd skickas till registrator@svk.se eller till Svenska kraftnät, Box 1200, 172 24 Sundbyberg.

Läs mer

På www.svk.se finns samlad information kring samhällsplanering och stamnätet:

www.svk.se/samhallsplanering

Systemutvecklingsplan 2018-2027 finns att ladda ned här:

www.svk.se/rapporter

Fotograf: Tomas Årlemo

Svenska kraftnät är ett statligt affärsverk med uppgift att förvalta Sveriges stamnät för el, som omfattar ledningar för 400 kV och 220 kV med stationer och utlandsförbindelser. Vi har också systemansvaret för el. Vi utvecklar stamnätet och elmarknaden för att möta samhällets behov av en säker, miljövänlig och ekonomisk elförsörjning. Därmed har Svenska kraftnät också en viktig roll i klimatpolitiken.

SVENSKA KRAFTNÄT
Box 1200
172 24 Sundbyberg
Sturegatan 1

Tel 010-475 80 00
Fax 010-475 89 50

www.svk.se

